

MINÄ JA ME

VAHVANA TULEVAISUUTEEN

Metsäammattilaisen oma kirja

Marja Viluksela, Tuija Tähtinen ja Olli Viljanen

SINULLE!

Se, mihin kiinnittää
huomiota, vahvistuu.

Rakenna polkua omaan
maisemaasi, tartu kaikkeen
kiinnostavaan ja anna
ajatustesi lentää!

Olemme alamme
ammattilaisia.

Metsäinen
ammattitaitomme on
eniten hyödyksi,
kun kehitymme
ja kuljemme vahvoina
tulevaisuuteen.

Toimintaympäristömme ja työmme ovat
jatkuvässä muutoksessa. Kehittymisen
tarpeesta on tullut pysyvä tila.

Muutokset ja yllätykset kutsuvat meitä
uudistumaan. Se voi tuntua haasteelta ja
samalla se tarjoaa uusia mahdollisuuksia.

Millä pärjäämme muuttuvan maailman
keskellä? Huolehtimalla itsestämme,
taidoistamme, hyvinvoinnistamme,
muutoskestävyydestämme ja toisistamme.

Polut tulevaan ovat jokaiselle yksilöllisiä.
Valmiita kaikille sopivia vastauksia ei ole,
mutta samat teemat koskettavat kaikkia.

Tämä kirja on kysymysten kirja. Käytä sitä
ajatusten herättäjänä pohtiessasi omia
muutoskestävyyden taitojasi ja rakenna
polkuasi hyvinvoivana kohti tulevaa.

Miksi miettiä vahvana
tulevaisuuteen kulkemista?

Miksi miettiä sitä myös
yhdessä?

Tulevaisuus on tuntematon,
mutta voimme
valmistautua siihen.

Kenellä ovat oman elämäsi avaimet?
Kukaan ei voi antaa valmiita ratkaisuja
niihin. Valinnat, valta ja vastuu ovat sinulla.

Missä ja millaisena näet itsesi tänään? Mihin
kiinnostuksesi ja unelmasi kutsuvat sinua
tarttumaan? Missä ja millainen haluat olla
viiden, kymmenen tai kahdenkymmenen
vuoden kuluttua?

Mitä vahvuuksia ja voimavaroja sinulla jo
on? Mitä uusia taitoja tarvitset matkallesi
tulevaan? Ne löytyvät havainnoimalla,
reflektoimalla, ennakoimalla ja miettimällä
omia valintojasi. Saat tukea tästä kirjasta.

Omien pohdintojen maisema laajentuu
keskustelussa toisten kanssa. Uudet
näkökulmat, ideat ja luovuus kasvavat
myönteisessä ja innostavassa ilmapiirissä.

Kirjan teemat

- ▶ *Minä alani ammattilaisena* 6
- ▶ *Tulevaisuus ympärilläni* 12
- ▶ *Uudistuminen vahvistaa* 19
- ▶ *Ammattilaisen kompassit* 25
- ▶ *Ammattilaisen taidot* 32
- ▶ *Oma hyvinvointini* 39
- ▶ *Tiekartta: Oma polkuni* 46

Rakenna itsellesi kokonaiskuvaa itsestäsi tulevaisuuteen kulkijana - mieti kirjan avulla taitojasi, toiveitasi, voimavarojasi ja vahvuuksiasi.

Hahmottele samalla asioita, joista olet kiitollinen, joihin haluat tarttua tai joita haluat kokeilla jollakin uudella tavalla. Keskustele ja jaa ajatuksiasi toisten kanssa.

Videot ja interaktiiviset keskustelutehtävät eivät ole arvostelun välineitä eivätkä sisällä valmiita ohjeita. Niiden tärkein tehtävä on auttaa sinua tunnistamaan hyödyllistä monesta näkökulmasta ja poimimaan niistä juuri sinua puhuttelevia kysymyksiä.

Videot ja keskustelutehtävät käynnistyvät selaimen klikkaamalla. Voit halutessasi käynnistää ne QR-koodilla puhelimeen. Keskustelutehtävät ovat luottamuksellisia, vastauksiasi ja tietojasi ei tallenneta.

Minä metsäalan ammattilaisena

Millaisena näet itsesi
oman alasi ammattilaisena?

Asiantuntijana, etsijänä,
keskeneräisenä, valmiina?

Ajassa kiinni, kehittyvänä,
ristiriitaisena, tiedostavana?

Oppivana, arvokkaana,
matkalla, uudistuvana?

Itsetuntemus ja
omien toiveiden ja
tarpeiden tunnistaminen
helpottaa
eteenpäin vievien askelten
valintaa ja omien
polkujen löytämistä.

Oma ammatillinen identiteettisi kertoo omasta näkemyksestäsi siitä, millainen olet ja mitä sinulle tarkoittaa olla oman alasi ammattilainen. Ammatillinen identiteettisi vaikuttaa omaan tapaan ajatella, toimia ja käyttäytyä.

Kehittyminen ja ajassa eläminen on samalla oman identiteetin monipuolista tutkailua ja ohjailua. Näkemys omasta halutusta ammattilaisuudesta muuntuu kokemusten, pohdintojen ja vuorovaikutuksen kautta.

Mitä sinulle tarkoittaa olla ajassa elävä oman alasi ammattilainen? Miten se näkyy arjessasi? Miten laajennat näkökulmaasi?

Millainen rooli osattavilla asioilla on tänään työssäsi? Millainen se voisi olla tulevaisuudessa? Mitkä ovat valttikorttisi?

Millaisena näet itsesi oman alasi ammattilaisena?

Oma ammattilaisuus elää aina ajassa. Ajatukset itsestämme ja poluillamme vastaan tulleet kokemukset ohjaavat sitä.

Katso video ja poimi itseäsi puhuttelevia kysymyksiä.

Miten ne liittyvät omaan ammattilaisuuteesi?

Millaista kehitystarinaa kerrot itsestäsi nyt?

Millaiseksi haluat tarinasi kehittyvän vuosien varrella?

Mitä olet poiminut poluiltasi?
Millaiseksi haluat tarinasi kehittyvän?

- ▶ Ajatus itsestä
- ▶ Toimintaympäristö
- ▶ Oma hyvinvointi

Voit avata videon myös näistä:
https://bit.ly/mmv_t_polku

Voimavarana ITSELUOTTAMUS

Mistä luottamuksesi
osaamisesi kasvaa?
Mistä se saa voimaa?

Millaisen kehittymisen polun olet kulkenut?

Mieti omaa ammattilaisena kehittymisen polkuasi tähän päivään asti.

Missä polkusi kohdissa näet luottamuksesi omaan osaamisesi kasvaneen? Miten se tapahtui?

Missä kohdassa haasteet ja epäonnistumiset kasvattivat sinua? Miten reagoit niihin?

Missä koit itsesi voittamisen tunnetta? Mitä silloin tapahtui?

Oman toimintaympäristön ja osaamisen tunnistaminen on hyödyllistä.

Millaisissa verkostoissa työskentelet?
Mitä osaamisia käytät?
Mitä haluaisit vahvistaa?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k1a

Tahmottele osaamistasi ja verkostoasi

Avaa tehtävä 1A ja käy keskustelu pohtien ja pysähdellen tunnistamaan oleellista. Laita ajatuksiasi talteen:

Tärkeää verkostossasi?

Tärkeää osaamisessasi?

Minkä osaamisen lisääminen auttaisi sinua eniten metsäammattilaisena onnistumisessa?

Metsäisten asioiden rinnalla monien
yleistaitojen merkitys kasvaa koko ajan.

Miten kuvailet itseäsi ammattilaisena?

Mitä yleistaitoja käytät jo paljon?

Mitä yleistaitojasi haluat vahvistaa?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k1b

Mitä yleistaitoja käytät jo? Missä haluat kehittyä?

Avaa tehtävä 1B ja käy keskustelu tilanteita muistellen ja
oleellista tunnistaen. Laita ajatuksiasi talteen:

Miten kuvaat itseäsi ammattilaisena?

Mille taidoillesi annoit eniten tähtiä?

Mitä taitoryhmää halusit vahvistaa?

Mihin kiinnität huomiota ja mistä aloitat?

Tulevaisuus ympärilläni

Mitä tulevaisuus näyttää
ympärilläsi?

Mitä
toimintaympäristössäsi
tapahtuu?

Mihin haluat tarttua?

Pienet askeleet vievät
eteenpäin!

Tulevaisuustaidot ja
ennakointi auttavat
valmistautumaan
yllätyksiin ja haasteisiin.

Samalla ne auttavat
tarttumaan eteen tuleviin
mahdollisuuksiin.

Kenellä ovat oman elämäsi avaimet?
Kenellä ovat itsellesi hyödylliset tulevaan
etenemisen taidot ja kuka voi ennakoida
poluillesi ilmestyvää sinun kannaltasi?

Toimintaympäristömme monimutkaistuu
jatkuvasti. Yhä useammat asiat ja
tapahtumat ovat riippuvaisia toisistaan ja
vaikuttavat toisiinsa ja meihin itseemme.
Yhä useammat tehtävät ovat liian suuria
ratkaistavaksi yksin.

Kehityskulut muuttavat työtä, asiakkaita,
vuorovaikutusta, tekniikkaa, mediaa ja
monia muita asioita, vaikkapa tekoälyä.

Emme pysty hallitsemaan muutoksia, mutta
voimme valmistautua toimimaan niissä.
Oppiminen, ennakointi, joustavuus,
rohkeus, aktiivisuus, yhteistyö ja oman
ajattelumme haastaminen ovat oman
tulevaisuutemme avaimia.

Pysähdy hetkeksi tulevaisuustaitojen äärelle. Mitä niistä käytät jo?

- ▶ Tulevaisuustaidot
- ▶ Ennakointi

Voit avata videon myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_tulevaisuus

Millaisena näet toimintaympäristösi tulevaisuuden?

Miten ennakoit muutosta ja omia kehittymistarpeitasi?
Mitä oletuksia niistä teet? Kenen kanssa pohdit niitä?

Katso video ja poimi itseäsi puhuttelevia asioita. Miten soveltaisit näitä neljää tulevaisuustaitoa:

Tunnista

Haasta

Kuvittele

Toimi

Voimavarana ROHKEUS

Voimme usein vaikuttaa
enemmän kuin uskomme.
Avoin mieli ja rohkea
tarttuminen kantaa.

Millaisen kehittymisen polun olet kulkenut?

Mieti omaa ammattilaisena kehittymisen polkuasi tähän päivään asti.

Miksi jokin, mitä olet tehnyt, on tuntunut sinusta tärkeältä? Mihin olet tarvinnut rohkeutta?

Mitä uutta olet halunnut kokeilla? Miten rohkaisit itseäsi ja tartuit toimeen?

Missä koit itsesi voittamisen tunnetta? Mitä silloin tapahtui?

Ympärillämme ja meissä itsessämme vaikuttaa monenlaisia kehityskulkuja.

Hyötyisitkö ennakoinnista?
Mihin olet törmännyt?
Mitä odotat tulevan vastaasi?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k2a

Mitä ympärilläsi tapahtuu? Mitä odotat tulevalta?

Avaa tehtävä 2A ja käy keskustelu omia kokemuksiasi ja odotuksiasi miettien. Laita ajatuksiasi talteen:

Tarvitsetko ennakointia?

Mitä omia keinoja ennakoida löysit?

Mitä mahdollisia tulevaisuuksia tunnistit työurallasi?

Työelämässä on paljon asioita ja tilanteita, joihin ei aina ole valmista vastausta.

Miten helppoa sinulle on toimia niissä?
Millaisia tulevaisuustaitoja käytät?
Miten valitset oman suhtautumisesi?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k2b

Mitä taitojasi voit käyttää muuttuvissa olosuhteissa?

Avaa tehtävä 2B ja käy keskustelu omia tapojasi ja suhtautumistasi miettien. Laita ajatuksiasi talteen:

Minkä asioiden kanssa toimimista pidit helppona?

Mihin kannattaisi kiinnittää huomiota?

Mitkä tietoiset valinnat tuntuivat sinusta helpoilta?

Mitä tietoisia valintoja haluat harjoitella ja miten?

Mietimme usein kehittymisen pakkoa tulevaisuuden yhteydessä.

Mitä näkökulman vaihto voisi antaa?
Mitä uudistumisen hyötyjä voisi nähdä?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k2c

Mitä kehittymisen hyötyjä voit kuvitella itsellesi?

Avaa tehtävä 2C ja käy keskustelu mieltien omaa ammattiasi ja omia näkymiäsi. Laita ajatuksiasi talteen:

Mitä hyötyjä saat ammatillisesta kehittämisestäsi?

Mikä innostaa sinua kehittymään?

Mitä ajatuksia sinulle heräsi uudistamisen tulevaisuushyödyistä?

Uudistuminen vahvistaa

Lähtisitkö löytöretkelle
tuntemattomaan?

Löydätkö repustasi
etenijän asennetta ja
uudistujan eväitä?

Mikä kasvaa ja vahvistuu,
minkä jätät muistoihin?

Mikä kyky on toiminut
vuosituhansien läpi
kantavana voimana?

Uudistumiskyky. Se on
kykyä keksiä uusia
välineitä, opetella uusia
tapoja toimia, kykyä
hypätä tekemään
yhteistyötä ja tarttua
mahdollisuuksiin.

Koemme muutokset usein vaativina,
uhkaavina ja epävarmuutta tai pelkoja
herättävinä, joskus turhina tai
ärsyttävinäkin.

Pohjimmiltaan muutoksissa mietityttää
usein perusteluiden ja kokonaisuuden
hahmottamisen puute, tunne oman
tekemisen hallinnan menettämisestä ja
huoli oppimisen vaikeudesta ja siihen
tarvittavan energian määrästä.

Uudistumista helpottavat ja uudistujan
hyvinvointia tukevat oppimisen ja
tarttumisen taidot, etenemisen asenne ja
utelias ja etsivä mieli.

Oppiminen ja uudistuminen on myös oman
ammattillisen identiteetin laajentamista.
"Kun opit uutta, mielesi laajenee, etkä ole
enää aivan entisesi."

Mitä löytöretkeilijän repussa voisi olla?
Miten edetä rauhallisesti uuden äärellä?

- ▶ Etenemisen asenne
- ▶ Uudistujan taidot

Voit avata videon myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_uudistuja

Mitä uudistujan taitoja käytät jo? Mitä poimit lisää?

Uudistumisen tarve on usein väistämätöntä. Samalla se on kutsu löytöretkelle tuntemattomaan.

Katso video ja poimi itseäsi puhuttelevia asioita. Mieti ja laita muistiin mieleesi tulevaa:

Miten tuet etenemistäsi?

Miten vahvistat taitojasi?

Miten teet tilaa uudelle?

Voimavarana UTELIAISUUS

Mitä mahdollisuuksia
utelias ja avoin mieli ja
ennakkoluulottomuus
avaavat sinulle?

Millaisen kehittymisen polun olet kulkenut?

Mieti omaa ammattilaisena kehittymisen polkuasi tähän päivään asti.

Missä kohdissa polullasi olet innostunut etsimään uutta? Mikä sytytti kipinäsi?

Missä huomasit ennakkoluulojesi rajoittavan kipinääsi? Teitkö silloin tietoisesti tilaa uudelle?

Missä koit itsesi voittamisen tunnetta? Mitä silloin tapahtui?

Muutosten keskellä oman ammattitaidon laajentaminen on merkityksellistä.

Millaisia vahvuuksia käytät siinä?
Millaisia uudistujan voimavaroja ja toimintatapoja hyödynnät jo?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k3a

Mitkä voimavarat ja tavat helpottavat kehittymistäsi?

Avaa tehtävä 3A ja käy keskustelu mieltien omaa ammattiasi ja omia näkymiäsi. Laita ajatuksiasi talteen:

Mitä ammattitaitosi laajentamisen vahvuuksia löysit?

Mitkä tärkeimmät uudistujan voimavarat tunnistit?

Mihin haluat kiinnittää erityistä huomiota?

Mitä uudistumisessa hyödyllisiä tapoja käytät jo?

Mikä taito on kaikkien muiden taitojen pohjana? Voisiko se olla uudistuminen?

Miten asenne vaikuttaa etenemiseen?
Miten asenne vaikuttaa hyvinvointiimme?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k3b

Etenemisen vai pysyvyyden asenne? Testaa ajatteluasi!

Avaa tehtävä 3B ja käy keskustelu rohkeasti ja muistellen eri tilanteita. Laita ajatuksiasi talteen:

Kumpi asenne nousi vastauksistasi?

Mitä vastauksesi kertovat sinulle?

Minkä vahvistamisesta hyötyisit?

Minkä pienen askeleen otat siihen?

Ammattilaisen kompassit

Mikä kutsuu sinua,
mikä innostaa,
miten arkesi rakentuu?

Mikä kantaa, mikä
ilahduttaa, mistä
unelmoit?

Mihin kompassisi ohjaavat
ja mitä karttasi kertoo?

Muutosten ja
epävarmuuksien keskellä
kaipaamme
toimivia suuntia ja
tukea toisiltamme.

Kaipaamme myös
hyvinvointia.
Ohjaammeko itseämme ja
päiväämme siihen?

Se kasvaa, mihin kiinnität huomiota. Jos haluat edetä myönteiseen suuntaan, sinne kulkua helpottaa huomion kiinnittäminen onnistuneeseen ja toimivaan.

Tulevaisuudessa menestyviä metsäammattilaisia ovat he, jotka kykenevät jatkuvasti päivittämään osaamistaan ja oppimaan uutta.

Siihenkin tarvitaan suuntia - mitä ennakkoin, millaisilla voimavaroilla kuljen polullani, mitä repustani löytyy? Mikä on minulle kutsuvaa ja innostavaa, mistä unelmoin, mikä minua kannattelee, mistä innostun?

Oppiminen, osaamisen päivittäminen ja arkinen työskentely kulkevat käsi kädessä aktiivisen tarttumisen, yhteistyön ja oman tekemisen ohjaamisen kanssa.

Millaisille poluille kompassisi kutsuu? Miten varustaudut?

Olemme päivittäin matkalla tulevaisuuteemme. Millaisia voimavaroja ja vahvuuksia repussasi jo on?

Katso video ja poimi siitä itseäsi puhuttelevia kysymyksiä. Kirjoita huomioitasi muistiin:

Voimavarojasi ja vahvuuksiasi?

Kiitollisuutta herättävää ja energiaa antavaa?

Kutsuvaa ja kiinnostavaa?

Missä olet juuri nyt? Mikä kutsuu, mikä kantaa, mihin tartut?

- ▶ Repussa
- ▶ Kutsuvaa
- ▶ Kantavaa
- ▶ Mahdollista

Voit avata videon myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_kompassi

Voimavarana AKTIIVISUUS

Mitä etuja aktiivisuus
tuo sinulle?
Mitä polkuja se avaa?

Millaisen kehittymisen polun olet kulkenut?

Mieti omaa ammattilaisena kehittymisen polkuasi tähän päivään asti.

Mihin olet tarttunut aktiivisesti polullasi tai mitä itsellesi tärkeää olet vienyt eteenpäin?

Mikä on kannustanut sinua toimimaan aktiivisesti?
Mikä auttaa tekemään tilaa aktiivisuudelle?

Missä koit itsesi voittamisen tunnetta? Mitä silloin tapahtui?

Itsesi ohjaaminen on yksi tärkeimmistä taidoista - samalla ohjaat hyvinvointiasi.

Miten ohjaat omaa työskentelyäsi?
Missä aktiivisuutesi loistaa?
Miten ohjaat itseäsi?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k4a

Mitä näkyy itsesi ohjaamisen kompassissa? Mihin suuntaat?

Avaa tehtävä 4A ja käy keskustelu itsesi kanssa realistisesti ja arvostavasti. Laita ajatuksiasi talteen:

Mikä osa-alueesi oli vahvin? Miksi?

Mitä tulosta kompassissasi arvostat erityisesti?

Mitä asiaa haluaisit vahvistaa? Miten sen tekisit?

Päivän tekemiset, vuorovaikutus ja omat tapamme vaikuttavat hyvinvointiimme.

Miten ohjaat omaa päivääsi?
Miten huolehdit energiastasi?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k4b

Mitä päivittäisen hyvinvoinnin rakentajan kompassi kertoo?

Avaa tehtävä 4B ja käy keskustelu itsesi kanssa realistisesti ja arvostavasti. Laita ajatuksiasi talteen:

Mitä oman päiväsi ohjaamisen tähdet kertoivat?

Mitä omasta energiasta huolehtimisen tähdet kertoivat?

Mitä haluat laittaa muistiin?

Luottamus on onnistuneen toisten ihmisten kanssa toimimisen perusta.

Miten osaamisesi vaikuttaa?
Miten välittämisesi näkyy?
Mistä aitoutesi tunnistaa?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k4c

Mitä kertoo luottamuksen rakentajan kompassisi?

Avaa tehtävä 4C ja käy keskustelu itsesi kanssa realistisesti ja arvostavasti. Laita ajatuksiasi talteen:

Mitä osaamisen tähdet kertoivat sinulle?

Entä välittämisen tähdet?

Mitä aitouden tähdet kertoivat?

Mitä haluat muistaa?

Ammattilaisen taidot

hiljaiset, salaiset,
näkyvät, kehittyvät,
uudet, vanhat,
transversaalit, pehmeät,
kovat, päivittäiset ...

Mitä taitoja kannat
mukana työkalupakissasi?

Miten ajattelet ja miksi
valitset niinkuin valitset?

Mitä tunnistat itsestäsi ja omista yleistaidoistasi? Miten se näkyy toisille?

Millaiset yleistaitosi kantavat sinua kehittymisen, yhteistyön ja uuden äärellä?

Yhä useammin tarvitsemme moniottelijan yleistaitoja ammattiimme liittyvien perustaitojen lisäksi.

Käytämme niitä toimintaympäristömme ymmärtämiseen, työhömmme liittyvien kokonaisuuksien hahmottamiseen, merkityksellisten asioiden etsimiseen, uuden oppimiseen...

Käytämme niitä myös yhteistyön rakentamiseen, vuorovaikutuksen helpottamiseen, osaamisen jakamiseen, uusien keinojen keksimiseen, ongelmien ratkaisuun, ristiriitojen selvittelyyn, yllättävistä hetkistä selviämiseen ja lukemattomiin muihin tilanteisiin.

Joustava ajattelu, oppiva mieli, yleistaitojen luova soveltaminen ja viisaat valinnat pitävät samalla yllä hyvinvointiamme.

Mitä moniottelijan taitojasi tunnistat? Mitä vahvistat?

Hyödyllisiä taitoja on paljon. Mikä olisi hyödyllistä, kun valmistaudumme kohtaamaan yllättävää tai epävarmaa?

Katso video ja poimi itseäsi puhuttelevia kysymyksiä. Kirjoita huomioitasi itsellesi talteen:

Itsestäsi tai yhteistyöstä:

Oman osaamisesi laajentamisesta:

Viisaista valinnoista:

Millä pärjätä monimutkaisuuden ja yllätysten keskellä?

- ▶ Itse ja yhdessä
- ▶ Ajattelu ja reflektio
- ▶ Viisaat valinnat

Voit avata videon myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_taidot

Voimavarana JOUSTAVUUS

Miten ohjaat ajattelusi
joustavasti yli pelkojen,
vaikeuksien tai uuden
ja epäilyttävän?

Millaisen kehittymisen polun olet kulkenut?

Mieti omaa ammattilaisena kehittymisen polkuasi tähän päivään asti.

Millaiset tavat toimia ovat olleet sinulle luontaisia?
Missä olet vaihtanut näkökulmaa ja tehnyt toisin?

Mihin kiinnität huomiota luonnostaan? Mikä
kutsuu sinua ajattelemaan tavallista laajemmin?

Missä koit itsesi voittamisen tunnetta? Mitä silloin
tapahtui?

Yhdessä ja yksinkin työskennellessä teemme työtä verkostossa, joku on aina ennen minua ja joku minun jälkeeni.

Mistä rakentava vuorovaikutus koostuu?
Miten huolehtia yhteisestä työskentelystä?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k5a

Millaisena näet yhteistyön rakentajan taitosi? Testaa!

Avaa tehtävä 5A ja käy keskustelu ennakkoluulottomasti ja eri tilanteita muistellen. Laita ajatuksiasi talteen:

Mitä rakentavan vuorovaikutuksen tähdet kertoivat?

Entä yhteisestä työskentelystä huolehtiminen?

Mitä haluat muistaa yhteistyön rakentamisen taidoista?

Pienet viisaat valinnat rakentavat hyvinvointimme - mitä ne voisivat olla?

Mihin kiinnittää huomiota?
Mitä huomion kiinnittäminen lisäisi?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k5b

Miten teet valintojasi? Mitä hyötyisit huomiosta niihin?

Avaa tehtävä 5B ja käy keskustelu rohkeasti ja eri tilanteita muistellen. Laita ajatuksiasi talteen:

Mitkä kolme valitsit tärkeimmiksi lisähuomion kohteiksi?

Mitä tapahtuu, kun kiinnität niihin lisää huomiota?

Miten tartut tähän? Mistä aloitat?

Uudet asiat ja tarve oppia taitavat olla meille kaikille jatkuvaa arkipäivää...

Miten arjessasi näkyvät ajattelun taidot?
Miten käytät reflektoinnin taitoja?
Entä oppimisen taitoja?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k5c

Ajattelu ja oppiminen, arkea vai piilossa? Testaa taitojasi!

Avaa tehtävä 5B ja käy keskustelu ennakkoluulottomasti ja eri tilanteita muistellen. Laita ajatuksiasi talteen:

Millaisia uuteen tarttujan taitotähtiä annoit itsellesi?

Minkä valitsit huomiosi kohteeksi?

Miten tartut siihen? Mistä aloitat?

Oma hyvinvointini

Kuka on vastuussa sinusta
ja mitä sinulle kuuluu?

Kannatko repussasi
uupujan vai tasapainon
taitoja?

Mitä poimit
muutoskestävään
hyvinvointiin?

Pienet arkiset asiat, teot,
valinnat, tapahtumat ja
suhtautumisemme
vaikuttavat meihin.

Tulevaisuus on tuntematon,
mutta hyvinvoivana on
kevyempää kulkea sinne.

Kenellä ovat oman elämäsi avaimet?
Kukaan ei voi antaa valmiita ratkaisuja
niihin. Valinnat, valta ja vastuu ovat sinulla.

Oman kehityksemme tunnistaminen ja
kannustavan palautteen antaminen
itsellemme helpottaa hyvinvointiamme
tukevien valintojen tekoa.

Voimavaramme ja vahvuutemme kantavat
meitä poluillamme ja aktiivinen tarttuminen
asioihin tukee myös hyvinvointiamme.

Millaisia muutoskestävyyden rakentajan
taitoja voimme käyttää? Saatat olla
havainnut niitä jo monessa muussakin
yhteydessä tässä kirjassa.

Optimistinen asenne ja itsensä ohjaamisen,
oppimisen ja yhteistyön taidot vahvistavat
valmiuttamme kohdata eteen tulevaa.

Mitä oman elämäsi ohjaksissa oleminen tarkoittaa sinulle?

Hyvinvointi rakentuu ajatuksista, asenteista, valinnoista, teoista, vuorovaikutuksesta ja ympäröivästä hyvästä.

Katso video ja poimi itseäsi puhuttelevia näkökulmia. Pohdi niitä ja kirjoita huomioitasi muistiin:

Millaiset asiat vahvistavat hallinnan tunnettasi?

Millaisia yhdessä kulkijan taitoja käytät?

Mitä löytyy luovan etenijän työkalupakistasi?

Miten rakennamme hyvinvointimme perustaa? Millä voimme vaikuttaa siihen?

- ▶ Hallinnan tunne
- ▶ Toisten tuki
- ▶ Muutoskestävyys

Voit avata videon myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_hyvinvointi

Voimavarana OPTIMISMI

Mitä luottamus
eteenpäin pääsemiseen
ja tulevaan
on avannut sinulle?

Millaisen kehittymisen polun olet kulkenut?

Mieti omaa ammattilaisena kehittymisen polkuasi tähän päivään asti.

Millaiset tapahtumat polullasi ovat haastaneet uskoasi tulevaan? Mistä sait energiaa edetä?

Miten itsesi kehittäminen on vahvistanut uskoasi etenemiseen? Miten luottamus etenemiseen on vahvistanut osaamistasi ja halua oppia uutta?

Missä koit itsesi voittamisen tunnetta? Mitä silloin tapahtui?

Hyvinvointimme koostuu monista pienistä palasista, mitä kaikkea ne voisivat olla?

Millaisena näet helposti mieleen tulevat?
Entä muita?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k6a

Millaisena näet hyvinvointiasi osasia? Testaa itseäsi!

Avaa tehtävä 6A ja käy keskustelu rohkeasti ja myötätuntoisesti. Laita ajatuksiasi talteen:

Mikä tuo tasapainoa? Mikä keikuttaa?

Minkä perustelusi haluat muistaa?

Mihin haluat kiinnittää huomiota? Miten teet sen?

Muutoskestävyyden taidot auttavat pitämään hyvinvointia yllä yllättävissä tilanteissa ja maailman muuttuessa.

Miten ne liittyvät oppimiseen?
Millaisia toimintatapoja niihin voisi kuulua?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k6b

Millaisia muutoskestävyyden taitoja käytät jo? Testaa!

Avaa tehtävä 6B ja käy keskustelu rohkeasti ja eri tilanteita muistellen. Laita ajatuksiasi talteen:

Mitä oppimisen taitojasi tunnistit?

Mitä hyödyllisiä toimintatapoja tunnistit?

Mihin kiinnitit huomiota? Mitä haluat muistaa?

Monet hyvän ammattilaisen ominaisuudet voivat usein olla myös uupumisen riskejä.

Miten ne vastaavat tapojasi toimia?
Millaisia uupumisen oireita voi näkyä?

Voit avata keskustelun myös näistä:
https://bit.ly/mmvt_k6c

Jaksajan vai uupujan taidot - kumpia käytät? Testaa!

Avaa tehtävä 6C ja käy keskustelu rohkeasti ja lempeästi tapojasi pohtien. Laita ajatuksiasi talteen:

Millaisen riskiarvion sait suhtautumisestasi työhön?

Entä millaisen riskiarvion sait olostasi ja ajattelustasi?

Miten toimien samat asiat voivat edistää jaksamistasi?

Mitä haluat muistaa? Kenen kanssa voisit jakaa sitä?

Tiekartta: Oma polkuni

Työ, osaaminen, työkyky,
motivaatio, arvot,
voimavarat, unelmat...

Millaisia polkuja piirrät
kartallesi tänään?

Millaisia polkuja
piiloutuu tulevaan?

Miksi hahmotella
tiekarttaa tulevaan?

Ajatus on ensimmäinen
askel toiminnan suuntaan,
se käynnistää mieleemme
sisäiset prosessit.

Tulevaisuus on tuntematon,
sinne kulkeminen on
kevyempää
valmistautuneena.

Kenellä ovat oman elämäsi avaimet?
Kukaan ei voi antaa valmiita ratkaisuja
niihin. Valinnat, valta ja vastuu ovat sinulla.

Mihin kiinnostuksesi ja unelmasi kutsuvat
sinua tarttumaan? Missä ja millainen haluat
olla viiden, kymmenen tai
kahdenkymmenen vuoden kuluttua?

Mitä vahvuuksia ja voimavaroja sinulla on jo
käytettävissäsi? Mitä uusia taitoja tarvitset
matkallesi tulevaan? Millaiset asenteet
tukevat sinua matkallasi? Mistä luopuminen
luo tilaa uudelle?

Omien pohdintojen maisema laajenee
myös keskustelussa toisten kanssa. Uudet
näkökulmat, ideat ja luovuus kasvavat
myönteisessä ja innostavassa ilmapiirissä.
Kenen kanssa voisit hahmotella ajatuksiasi?

TIEKARTTA

Minä metsäalan ammattilaisena

Mistä olet kiitollinen?
Mikä kutsuu sinua?

Mieti omaa ammattilaisena kehittymisen polkuasi ja muistiinpanojasi osion tehtäviin.

Mitä haluat poimia niistä?

Mihin haluat suunnata nyt?

Millaisen ensimmäisen askeleen otat?

Miten ja milloin palaat näihin?

TIEKARTTA

Tulevaisuus ympärilläni

Mistä olet kiitollinen?
Mikä kutsuu sinua?

Mieti omaa ammattilaisena kehittymisen polkuasi ja muistiinpanojasi osion tehtäviin.

Mitä haluat poimia niistä?

Mihin haluat suunnata nyt?

Millaisen ensimmäisen askeleen otat?

Miten ja milloin palaat näihin?

TIEKARTTA

Uudistuminen vahvistaa

Mistä olet kiitollinen?
Mikä kutsuu sinua?

Mieti omaa ammattilaisena kehittymisen polkuasi ja muistiinpanojasi osion tehtäviin.

Mitä haluat poimia niistä?

Mihin haluat suunnata nyt?

Millaisen ensimmäisen askeleen otat?

Miten ja milloin palaat näihin?

TIEKARTTA

Ammattilaisen kompassit

Mistä olet kiitollinen?
Mikä kutsuu sinua?

Mieti omaa ammattilaisena kehittymisen polkuasi ja muistiinpanojasi osion tehtäviin.

Mitä haluat poimia niistä?

Mihin haluat suunnata nyt?

Millaisen ensimmäisen askeleen otat?

Miten ja milloin palaat näihin?

TIEKARTTA

Ammattilaisen taidot

Mistä olet kiitollinen?
Mikä kutsuu sinua?

Mieti omaa ammattilaisena kehittymisen polkuasi ja muistiinpanojasi osion tehtäviin.

Mitä haluat poimia niistä?

Mihin haluat suunnata nyt?

Millaisen ensimmäisen askeleen otat?

Miten ja milloin palaat näihin?

TIEKARTTA

Oma hyvinvointini

Mistä olet kiitollinen?
Mikä kutsuu sinua?

Mieti omaa ammattilaisena kehittymisen polkuasi ja muistiinpanojasi osion tehtäviin.

Mitä haluat poimia niistä?

Mihin haluat suunnata nyt?

Millaisen ensimmäisen askeleen otat?

Miten ja milloin palaat näihin?

Tulevaan kulkijan kartta

Mistä saat voimaa?
Mikä innostaa sinua?

Millaisen uudistumiskartan kiteytät itsellesi edellisten kuuden kartan pohjalta?

Mitä kiinnostavia kukkuloita näet horisontissa?

Mitä rämmittäviä soita tunnistat?

Mitä istutat ja hoivaat?

Mitä hakkaat pois uusien versojen tieltä?

Mistä aloitat reittisi ja kenen kanssa kuljet?

Lämmin kiitos!

Tämän työkirjan on rahoittanut Metsämiesten Säätiö.

Lahjoitukset ja säätiöfuusiot ovat tärkeä osa Säätiön yleishyödyllisen toiminnan vaikuttavuutta.

Lisätietoa www.mmsaatio.fi

METSÄMIESTEN
SÄÄTIÖ

MINÄ JA ME

VAHVANA TULEVAISUUTEEN

METSÄMIESTEN
SÄÄTIÖ

Metsäammattilaisen oma kirja

© 2023

Marja Viluksela, Tuija Tähtinen ja Olli Viljanen

Toteutus ja videot Marja Viluksela
Kuvat Unsplash

Interaktiiviset keskustelutehtävät
Marja Viluksela ja Tuija Tähtinen

Kirjahankkeen rahoitus
Metsämiesten Säätiö

ISBN 978-952-94-8464-5 (PDF)